

**תנודות חדות בשערי המניות, קיפאון בשווקים הראשוניים ופדיונות ענק בקרנות האג"ח –
בנובמבר 2008**

בנובמבר החרף המשבר בשוקי ההון בעולם ובישראל, בשל קריסת גופים פיננסיים בינלאומיים נוספים וחשש מפני מיתון עולמי, ומדד ת"א-100 ירד בכ-20% בשלושת השבועות הראשונים. לאחר מכן התהפכה המגמה ונרשמו עליות שערים, בין היתר בעקבות הורדת הריבית במשק ל-2.5% - השיעור הנמוך ביותר מאז קום המדינה, וההודעה על תוכניות האוצר לתמיכה בשוק ההון. בסיכום חודשי ירדו מדדי ת"א-100 ות"א-25 בכ-8%, והשלימו ירידה בשיעור של כ-49% ו-45% בהתאמה, מתחילת השנה. ירידות שערים חדות אפיינו את כל מדדי המניות, כאשר מדדי נדל"ן-15 ויתר-50, שבלטו החודש עם ירידה של כ-18%, צנחו מתחילת השנה בכ-75% ובכ-70%, בהתאמה.

מדד תל-בונד 60, המורכב מאיגרות החוב הלא-ממשלתיות צמודות המדד הגדולות, עלה בנובמבר בכ-3%, לאחר ירידה של כ-15% מתחילת השנה. מאידך, מדד איגרות החוב הלא-ממשלתיות צמודות המדד ירד החודש בכ-1%, בגלל ירידה בשערי איגרות החוב הקטנות הכלולות במדד, והשלים ירידה של כ-15% מתחילת השנה בדומה למדדי התל-בונד. איגרות החוב הלא-ממשלתיות צמודות המט"ח, המושפעות מהמשך התחזקות הדולר ביחס לשקל, עלו בכ-5% בנובמבר ונותרו נמוכות בכ-2% מהרמה בה היו בתחילת השנה. מאידך, איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות מסוג "שחר" ואיגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד, שעלו בכ-3% וכ-1% בהתאמה, המשיכו לבלוט עם עלייה של כ-7% וכ-4% מתחילת השנה.

בנובמבר ירד מחזור המסחר במניות, לעומת החודש הקודם, והסתכם בכ-1.5 מיליארד שקל - נמוך בכ-25% מהמחזור הממוצע מתחילת השנה. באופציות על מדד ת"א-25 נסחרו כ-315 אלף יחידות ביום, בדומה למחזור הממוצע השנה, מחזור הנמוך בכ-20% לעומת המחזור בשנת 2007.

באיגרות חוב ובמק"מ הסתכמו המחזורים בכ-4.3 וכ-0.9 מיליארד שקל, בהתאמה, היקפים גבוהים מהמחזורים הממוצעים מתחילת השנה.

באופציות הדולריות נמשכה הפעילות הערה, על רקע המשך התחזקות הדולר ביחס לשקל, והמחזור היומי הסתכם בכ-45 אלף יחידות ביום – בדומה למחזור הממוצע מתחילת השנה. יצוין כי ביום ה-20 בנובמבר נרשם מחזור שיא בהיקף של כ-183 אלף יחידות.

הקיפאון בגיוס הון נמשך ולא בוצעו הנפקות לציבור כלל. בסיכום מתחילת השנה גויסו כ-5 מיליארד שקל במניות וכ-22 מיליארד שקל באג"ח, לעומת סכומי שיא בהיקף של כ-21 וכ-87 מיליארד שקל בהתאמה בשנת 2007.

בשוק מוצרי המדדים הונפקו שלוש תעודות בחסר חדשות על מדדי ת"א-25, יתר-50 ונדל"ן-15, ותעודה ממונפת פי 2 על מדד ת"א-25. 8 סדרות של אופציות כיסוי (רכש/מכר) על הנפט פקעו. כיום נסחרות בבורסה 348 סדרות של מוצרי מדדים, ביניהן 76 אופציות כיסוי ו-33 תעודות בחסר. שווי החזקות הציבור בכל מוצרי המדדים ירד לכ-23 מיליארד שקל בסוף נובמבר, לעומת כ-26 מיליארד שקל בתחילת השנה.

הממשלה גייסה החודש בבורסה סכום של כ-6.5 מיליארד שקל, כ-87% מהסכום גויסו באמצעות אג"ח לא צמודות וכ-13% באג"ח צמודות מדד. מנגד, לא נרשמו פדיונות של קרן איגרות חוב בסכום מהותי. כלומר, סך הגיוס נטו של הממשלה בנובמבר הסתכם בכ-6.5 מיליארד שקל ומתחילת השנה הסתכם בסכום ענק של כ-33 מיליארד שקל.

נתונים עיקריים
(במיליוני שקלים)

2006	2007	1-11/2008		
1,453	2,075	2,034	מניות	מחזור מסחר יומי ממוצע
1,709	3,281	3,972	אג"ח	
11,884	21,389	5,269	מניות ⁽¹⁾	גיוס הון בישראל
47,301	87,117	22,230	אג"ח לא ממשלתי ⁽²⁾	

(1) כולל הקצאות פרטיות ומימוש אופציות; לא כולל גיוס הון בחו"ל.

(2) כולל אג"ח חברות, מובנות, תעודות פיקדון, אג"ח נ.ש.ר, רצף מוסדיים ומימוש אופציות; לא כולל הקצאות פרטיות לחברות בנות.

בכל סוגי קרנות הנאמנות נמשכו בנובמבר הפדיונות, למעט הקרנות הכספיות שהושקו בתחילת השנה והמשיכו לבלוט עם יצירות בהיקף של כ-3.3 מיליארד שקל (מתחילת השנה יצירות בסך של כ-27 מיליארד שקל). בקרנות האג"ח נרשמו גם החודש פדיונות ענק בהיקף של כ-4.8 מיליארד שקל, המשלימים פדיונות בסך של כ-24 מיליארד שקל מתחילת השנה. בקרנות הנאמנות המנייתיות, בקרנות השקליות ובקרנות הנאמנות המשקיעות בחו"ל נרשמו החודש פדיונות קטנים, כאשר סך הפדיונות נטו בקרנות אלה מתחילת השנה הינו כ-4 מיליארד שקל, בכל סוג.

	<u>1-11/2008</u>	<u>נובמבר 2008</u>	
1. ערך שוק (מיליארדי שקלים)			
א. מניות והמירים	519.4		
ב. איגרות חוב (ממשלתיות ואחרות)	634.6		
ג. מלווה קצר מועד	71.2		
2. מחזורי מסחר יומי ממוצע (מיליוני שקלים)			
א. מניות והמירים	2,034	1,525	
ב. איגרות חוב	3,972	4,321	
ג. מלווה קצר מועד	767	910	
3. נגזרים ממוצע יומי (באלפי יחידות)			
א. אופציות וחוזים על מדד ת"א-25	341	314	
ב. אופציות וחוזים על מט"ח	46	45	
4. גיוס הון וחברות חדשות			
א. מספר "חברות מניות חדשות" בבורסה	3	0	
ב. מספר הנפקות לציבור			
ב.1. מניות והמירים	20	0	
ב.2. איגרות חוב לא ממשלתיות (ללא מוסדיים)	42	0	
ג. היקף ההנפקות וההקצאות (מיליוני שקלים)			
ג.1. מניות והמירים*	6,426	5.1	
מזה: גיוס הון בישראל	5,269	5.1	
ג.2. איגרות חוב לא ממשלתיות*	22,230	100.4	
מזה: איגרות חוב נ.ש.ר ו"רצף מוסדיים"	4,461	0	
ג.3. איגרות חוב ממשלתיות ברוטו	47,034	6,504	
ג.4. איגרות חוב ממשלתיות נטו	32,885	6,484	
5. שינוי נומינלי במדדי שערים			
א. ת"א-25	-45.2%	-8.0%	
ב. ת"א-100	-48.6%	-8.2%	
ג. "יתר"	-52.6%	-12.1%	
ד. תל-טק 15	-60.8%	-3.9%	
ה. איגרות-חוב ממשלתיות	4.7%	1.7%	
ו. תל-בונד 60	-12.2%	3.2%	
6. מספר חברות שמניותיהן רשומות	644		
7. גיוס נטו בקרנות נאמנות (מיליוני שקלים)			
א. קרנות מניות	-9,519	-1,948	
ב. קרנות אג"ח	-3,902	-115	
ג. קרנות שקליות	-24,017	-4,786	
ד. קרנות כספיות	-4,329	-147	
ה. קרנות חו"ל	27,293	3,341	
ו. קרנות שונות	-4,504	-238	
	-60	-3	

נורית דרור
יחידת המחקר

* כולל מימושי אופציות; לא כולל הקצאות לחברות בנות ומוצרי מדדים.